

## **Raport**

Opracował:

Armin Mikos v. Rohrscheidt

### **Studia turystyki kulturowej na polskich uczelniach - 2010**

#### **1. Turystyka kulturowa jako przedmiot studiów w Polsce - rys historyczny:**

Turystyka kulturowa pojawiła się na polskich uczelniach jako wykład specjalistyczny od roku 2000. Pierwszą uczelnią która wprowadziła ten wykład do programu studiów turystyki była gdańska Akademia Wychowania Fizycznego, wykładowcą była profesor Barbara Marciszewska. Jako osobna specjalność w ramach studiów wyższych turystyka kulturowa została po raz pierwszy wprowadzona na tej samej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku w roku 2002 i była wówczas specjalnością w ramach pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich. Pierwsi absolwenci studiów w zakresie tej specjalności pojawili się na rynku pracy w Polsce w roku 2007. Pierwszą uczelnią, która wprowadziła studia pierwszego stopnia i jednocześnie pierwszą uczelnią prywatną z ofertą edukacyjną w tej specjalności była Gnieźnieńska Wyższa Szkoła Humanistyczno-Menedżerska Milenium w roku 2006. W przypadku tej uczelni studia turystyki kulturowej były także po raz pierwszy oferowane nie w ramach kierunku „turystyka” lub „turystyka i rekreacja”, a w ramach kulturoznawstwa. Tym samym pierwsi absolwenci studiów z tytułem licencjata opuścili polską uczelnię w roku 2009.

#### **2. Badanie na temat oferty turystyki kulturowej w roku 2010**

Ustalenie uczelni i typów ofert edukacyjnych odbyło się w sierpniu 2010. Podstawową metodą badawczą była kwerenda danych, realizowana w formie przeszukiwania ofert edukacyjnych polskich uczelni państwowych i prywatnych, zamieszczanych w folderach rekrutacyjnych, w prasie fachowej i codziennej oraz na oficjalnych portalach internetowych uczelni. Badanie obejmowało aktualną ofertę uczelni proponujących studia na kierunkach: turystyki i rekreacji, turystyki, zarządzania, kulturoznawstwa, studiów humanistycznych, historycznych oraz teologicznych. We wszystkich przypadkach znaleziona informacja na temat specjalności była weryfikowana za pomocą zapytania telefonicznego do biura rekrutacji danej uczelni lub odnośnego wydziału. W kilku przypadkach weryfikacja wykazała nieaktualność oferty lub jej uzależnianie od spełnienia określonych warunków (np. minimalna liczba chętnych studentów dla otwarcia specjalności), co powodowało decyzję o nie zamieszczeniu danej oferty w raporcie w zestawieniu aktualnych specjalności.

Wyniki badania zostały zestawione w następującym porządku: najpierw uczelnie proponujące studia turystyki kulturowej jako samodzielnej specjalności (3.1.) następnie propozycje studiów na specjalności o charakterze mieszanym, to jest turystyki kulturowej wraz z innym zakresem tematycznym (3.2.). dodatkowo zestawiono także propozycje studiów specjalności o charakterze pokrewnym w stosunku do turystyki kulturowej (3.3.), to jest takich, których przedmiot albo mieści się z zakresie turystyki kulturowej (jak turystyka historyczna, turystyka religijna), albo których zakres w bardzo znacznym stopniu okrywa się z zakresem studiów realizowanym w ramach specjalności „turystyka kulturowa”. Przy każdej uczelni podany został proponowany poziom studiów (I stopień, czyli studia licencjackie, II stopień – uzupełniające studia magisterskie albo specjalizacja w ramach studiów o szerszym zakresie, wybierana przez studentów później niż na początku studiów). Osobno zostały wskazane uczelnie, które albo uzależniają otwarcie specjalizacji od dodatkowych warunków (a zatem nie gwarantują rozpoczynającym studia, że ostatecznie odbędą je w ramach tej specjalności), albo nie prowadzą studiów w zakresie turystyki kulturowej pomimo obecności informacji o tym w powszechnie dostępnych kanałach informacji.

### **3. Aktualna oferta studiów turystyki kulturowej na polskich uczelniach**

Na dzień 28 sierpnia 2010 polska oferta edukacyjna w zakresie studiów turystyki kulturowej jest realizowana w 9 miejscowościach i na 13 uczelniach, przy czym w 6 miejscowościach i na 7 uczelniach jako specjalność samodzielna, a w 5 miejscowościach i na 6 uczelniach jako element szerszej specjalności o charakterze mieszanym. Poniżej spis uczelni, oferujących w roku akademickim 2010/2011 dla osób zaczynających studia tę specjalność jako samodzielną lub element szerszej specjalności.

#### **3.1. Turystyka kulturowa jako samodzielna specjalność:**

##### **Głogów, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa.**

Specjalność „turystyka kulturowa” jest realizowana na studiach I stopnia (licencjackich) w ramach kierunku „kulturoznawstwo” jako jedna z 2 specjalności.

##### **Gniezno, Gnieźnieńska Wyższa Szkoła Humanistyczno-Menedżerka „Milenium”**

Specjalność „turystyka kulturowa” jest realizowana w ramach kierunku „kulturoznawstwo” na studiach I stopnia (licencjackich) jako jedna z 4 specjalności.

##### **Malbork (Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, ośrodek zamiejscowy).**

Specjalność „turystyka kulturowa” jest oferowana jako jedna z 6 specjalności studiów I stopnia (licencjackich).

##### **Kraków, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna Ignatianum (oo. Jezuici)**

Specjalność „turystyka kulturowa” jest realizowana na studiach I stopnia (licencjackich) w ramach kierunku „kulturoznawstwo” jako jedna z 5 specjalności.

##### **Poznań, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza**

Profil studiów „turystyka kulturowa” jest realizowana na niestacjonarnych trzysemestralnych studiach podyplomowych na kierunku „Wiedza o Sztuce”, oferowanych przez Instytut Historii Sztuki UAM.

##### **Poznań, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie**

(Uczelnia realizuje specjalność w ośrodku zamiejscowym w Poznaniu)

Specjalność „turystyka kulturowa” jest oferowana na studiach I stopnia (licencjackich) w ramach kierunku: „turystyka i rekreacja” jako jedna z 4 specjalności.

##### **Poznań, Wielkopolska Wyższa Szkoła Turystyki i Zarządzania (ul. Św. Marcin)**

Specjalność „turystyka kulturowa” jest realizowana na studiach I stopnia (licencjackich) w ramach kierunku „turystyka i rekreacja” jako jedna z 2 specjalności.

##### **Toruń, Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej**

Specjalność „turystyka kulturowa” jest proponowana na studiach I stopnia w ramach kierunku „kulturoznawstwo” jako jedna z 2 specjalności.

#### **3.2. Turystyka kulturowa jako element szerszej specjalności „mieszanej”**

##### **Bydgoszcz: Wyższa Szkoła Gospodarki**

Specjalność „animacja i turystyka kulturowa” jest proponowana na studiach II stopnia (uzupełniających magisterskich) w ramach kierunku „turystyka i rekreacja” jako jedna z 19

specjalności. Natomiast specjalność „turystyka kulturowa” realizuje jako samodzielna także filia tej uczelni w Malborku, jako jedną z 6 specjalności studiów I stopnia.

**Cieszyn: Uniwersytet Śląski (ośrodek zamiejscowy)**

Specjalność „animacja społeczno-kulturalna z turystyką kulturową” jest realizowana na studiach II stopnia (uzupełniających magisterskich) w ramach oferty studiów Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji na kierunku „pedagogika” jako jedna z 7 specjalności.

**Katowice, Akademia Ekonomiczna**

Specjalność „zarządzanie w kulturze, sztuce i turystyce kulturowej” jest proponowana na studiach II stopnia (uzupełniających magisterskich) w ramach kierunku „zarządzanie” jako jedna z 11 specjalności.

**Poznań, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Instytut Kulturoznawstwa**

Specjalizacja „turystyka miejska i kulturowa” jest oferowana na jednolitych studiach magisterskich (możliwość wyboru specjalizacji od II roku) w ramach studiów na kierunku „kulturoznawstwo”.

**Poznań, Akademia Wychowania Fizycznego**

Specjalność „turystyka kulturowa z dziennikarstwem” jest realizowana na studiach I stopnia (licencjackich) w ramach kierunku „turystyka i rekreacja”, jako jedna z 7 specjalności.

**Wrocław, Szkoła Wyższa Rzemiosł Artystycznych i Zarządzania**

Specjalność „turystyka kulturowa i geoturystyka” jest proponowana na studiach I stopnia (licencjackich) w ramach kierunku „ochrona dóbr kultury” jako jedna z 3 specjalności

### 3.3. Specjalności pokrewne w stosunku do turystyki kulturowej

**Bydgoszcz, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego**

Specjalność „krajobrazy kulturowe w turystyce” jest proponowana na studiach I stopnia (licencjackich) na Wydziale Humanistycznym, w ramach kierunku „ochrona dóbr kultury” jako jedna z 2 specjalności.

**Gdańsk, Uniwersytet Gdański:**

Specjalność „krajoznawstwo i turystyka historyczna” jest oferowana od roku 2010 na studiach I stopnia (licencjackich) na Wydziale Historycznym. Istnieje możliwość kontynuowania tych studiów na IV i V roku na tym samym wydziale i uzyskania dyplomu magistra historii. Według danych uczelni na ten kierunek zgłaszało się w tym roku powyżej 7 kandydatów na jedno miejsce.

**Kraków, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II**

Specjalność „turystyka religijna” jest oferowana na jednolitych studiach magisterskich (z możliwością wyboru po III roku studiów) na Wydziale Teologicznym w ramach kierunku „teologia”.

**Podkowa Leśna k. Warszawy, Wyższa Szkoła Teologiczno-Humanistyczna**

Specjalność „turystyka krajów biblijnych” jest oferowana na podstawie certyfikatów Departamentu Edukacji Generalnej Konferencji Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego, jako studia I stopnia (licencjackie), studia licencjackie dla absolwentów studiów policealnych (dwuletnie), a także jako trzysemestralne studia podyplomowe. Ta specjalność jest

proponowana także w punktach konsultacyjnych w Nysie, Łodzi i Szczecinie, jednakże sesje zjazdowe w tych miejscach są ograniczone do jednego dnia w miesiącu i „wspomagane elektroniczną platformą edukacyjną”.

**Poznań, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza,**

Specjalność „turystyka historyczna” jest realizowana w ramach jednolitych studiów magisterskich (z możliwością wyboru po III roku studiów) na Wydziale Historycznym, w Instytucie Historii w ramach kierunku „historia”.

**Toruń, Uniwersytet Mikołaja Kopernika**

Specjalność „turystyka krajów biblijnych” jest proponowana jako studium podyplomowe na Wydziale Teologicznym.

**Wałbrzych Państwowa Wyższa Szkoła zawodowa im. Angelusa Silesiusa**

Specjalność „turystyka historyczna i archeologiczna” jest oferowana na studiach I stopnia (licencjackich) na kierunku „turystyka i rekreacja”.

**Warszawa, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.**

Kierunek „turystyka krajów biblijnych” jest realizowany jako jednolite studia magisterskie na Wydziale Teologicznym.

**Zielona Góra, Uniwersytet Zielonogórski:**

Specjalność „turystyka historyczna” jest realizowana na studiach II stopnia (uzupełniających magisterskich) na Wydziale Humanistycznym w ramach kierunku „historia” jako jedna z 4 specjalności.

**4. Informacje na temat innych uczelni.**

Jako nieaktualne lub nieprecyzyjne zweryfikowane zostały informacje dotyczące możliwości studiowania specjalności „turystyka kulturowa” w następujących uczelniach:

Gniezno, Collegium Europaeum Gnesnense (jednostka pozawydziałowa UAM). Studia w specjalności „europejska turystyka kulturowa” mogą być realizowane tylko jako kontynuacja dawniej rozpoczętych, natomiast nie ma już naboru na I rok tej specjalności.

Łódź, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna (Wydział Artystyczny). Specjalność „turystyka kulturowa” w ramach kierunku kulturoznawstwo jest uruchamiana w zależności od minimalnej ilości chętnych studentów po I roku. W ostatnich 2 latach (2008 i 2009) taka specjalność nie była uruchamiana.

Rzeszów: Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania. Specjalność „turystyka kulturowa” zapowiadana w informatorach internetowych na rok 2009/2010 nigdy nie została otwarta, także w tym roku akademickim nie ma takiej oferty.